

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt 2 wyroku z dnia 1 września 2014 roku w sprawie z powództwa z powództwa M. L. przeciwko Straży Miejskiej w Ł. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę, Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, nakazał pobrać od Straży Miejskiej w Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 1570 zł tytułem zwrotu nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Powyższe rozstrzygnięcie o kosztach sądowych w postaci nieuiszczonej przez powoda opłaty od pozwu zostało dokonane na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2010 r. nr 90 poz. 594 z późn. zm.) w zw. z art. 98 § 1 kpc.

Zażalenie na przedmiotowe postanowienie złożył pełnomocnik strony pozwanej, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 102 kpc poprzez zaniechanie zastosowania tego przepisu.

W uzasadnieniu swego stanowiska skarżący podniósł, iż na gruncie rozpoznawanej sprawy zachodziły względy szczególne, które uzasadniały zwolnienie pozwanego pracodawcy od ponoszenia kosztów nieuiszczonej opłaty od pozwu. Skarżący wskazał, że powód jest oskarżonym w procesie karnym - o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem zadań strażnika miejskiego. Prokurator zastosował w stosunku do powoda środek zapobiegawczy w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych strażnika miejskiego. Dla pozwanego pracodawcy zrodziło to obowiązek wypłacania powodowi połowy wynagrodzenia przez cały okres zawieszenia, który może trwać nawet kilka lat pomimo, że powód nie świadczy pracy (art. 26a ust.5 ustawy o strażach gminnych).

W uzasadnieniu zażalenia wskazano także, że pozwany pracodawca tylko dlatego przegrał proces, że naruszył art. 32 ustawy związkowej albowiem wypowiedział umowę o pracę chronionemu działaczowi związkowemu bez zgody tej organizacji. Sama przyczyna wypowiedzenia umowy powodowi była uzasadniona. W tej sytuacji obciążanie jeszcze pozwanego kosztami nieuiszczonej opłaty od pozwu narusza zasady słuszności i sprawiedliwości albowiem koszty, jakie ponosi pozwany pracodawca związane z utrzymaniem powoda w zatrudnieniu i jednocześnie z niewykonywaniem przez niego pracy - są i tak bardzo wysokie.

Z uwagi na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i nie obciążanie pozwanego kosztami sądowymi w postaci nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Zażalenie, jako bezzasadne podlega oddaleniu

W postępowaniu procesowym sąd orzeka o zwrocie kosztów w każdym orzeczeniu kończącym sprawę według jednej z następujących zasad: odpowiedzialności za wynik procesu, stosunkowego rozdzielenia kosztów, wzajemnego zniesienia kosztów, słuszności i zawinienia.

Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

W myśl art. 96 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku Nr 167, poz. 1398 z późniejszymi zmianami) nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art.35 i 36.

Z mocy zaś art. 113 ust.1 powołanej ustawy kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Warto podkreślić, że przepis art. 102 kpc daje sądom swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu w tym kosztach sądowych, gdy stosowania zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słuszności. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zastosowanie art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, niepubl.).

Wobec tego, przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilgość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. / wyrok s.apel. 18-07-2013 w K. I ACa 447/13 LEX nr 1349918/.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie naruszył przepisu art. 102 k.p.c. oraz 98 kpc i prawidłowo uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodziła sytuacja szczególna, uzasadniająca odstępianie od obciążania pozwanego kosztami sądowymi.

Przede wszystkim nie sposób uznać, że strona pozwana nie powinna być zobligowana do poniesienia kosztów sądowych (opłaty do której uiszczenia nie był zobligowany powód), a to z uwagi na fakt, że pozwany pracodawca przegrał proces, bowiem naruszył art. 32 ustawy związkowej przy jednoczesnym wskazaniu powodowi uzasadnionej podstawy wypowiedzenia.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż o tym, czy strona przegrała czy wygrała sprawę, decydują kryteria obiektywne. Bez znaczenia jest zatem to, czy o negatywnym dla strony wyniku sprawy przesądziły przesłanki formalne lub merytoryczne albo też wina w prowadzeniu procesu. Dla oceny stopnia w jakim strona wygrała lub przegrała sprawę, nie ma także znaczenia to, czy sąd rozstrzygając sprawę podzielił argumentację prawną przedstawioną przez stronę oraz czy uwzględnił, a jeśli tak to w jakim zakresie, podniesione przez stronę zarzuty. (postanow. SN 13-05-2011 V CZ 20/11 nLEX nr (...), III CZ 65/09, postanow. SN 12-01-2010 LEX nr 677768). Wobec tego przy obciążeniu strony przegrywającej proces kosztami procesu (w tym kosztami sądowymi) nieistotne jest w następstwie jakich i kiedy występujących zdarzeń czy podniesionych zarzutów, znalazła się w tej sytuacji procesowej. Liczy się jedynie fakt, iż proces przegrała. Argument strony skarżącej, że pozwany tylko dlatego przegrał proces, że naruszył art. 32 ustawy związkowej albowiem wypowiedział umowę o pracę chronionemu działaczowi związkowemu bez zgody tej organizacji, pozostaje w tych warunkach bez prawnej doniosłości.

W ocenie Sądu brak też podstaw do przejęcia wskazanych kosztów sądowych na rachunek Skarbu Państwa z uwagi na fakt, że na pozwanej spoczywa obowiązek wypłacania powodowi połowy wynagrodzenia przez cały okres zawieszenia go w czynnościach służbowych strażnika miejskiego

Jeszcze raz podkreślenia wymaga, iż urzeczywistniający zasadę słuszności art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sporu, a zatem nie podlega wykładni rozszerzającej i związany jest z obowiązkiem strony podania okoliczności zezwalających na przyjęcie, że zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Wobec tego Sąd, kierując się zasadą kontryktoryjności procesu, nie powinien działać z urzędu w sytuacji, gdy strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazuje istnienia przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. (postanow. SN

07-12-2011 II PZ 34/11 LEX nr 1130377). W przedmiotowej sprawie pozwany - reprezentowany przez profesjonalistę - tych okoliczności nie wykazał. W szczególności nie podnosił na etapie postępowania rozpoznawczego, że obowiązek wypłacania powodowi połowy wynagrodzenia przez cały okres zawieszenia w czynnościach służbowych strażnika miejskiego stanowi ciężar tak znaczny, iż w świetle zasad słuszności i sprawiedliwości obciążenie go kosztami sądowymi, przegranego przez niego procesu nie jest uzasadnione. Nie sposób było istnienia tych faktów domniemywać.

Zaskarżone orzeczenie w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi i pełnomocnikowi pozwanego.